

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – N

Introductie in Vedantisch zelfonderzoek

Verklaring van veelgebruikte Vedanta begrippen

Informatie uit de klassieke Vedanta traditie doorgegeven door Adi Shankaracharya – Swami Chinmayananda, Swami Dayananda Saraswati, en Swami Paramarthananda (traditionele sanyassis in de Saraswati orde), en James Swartz, Ted Schmidt. Samengesteld, bewerkt en vertaald uit het Engels door Jivan Rethmeier. Vedanta is gebaseerd op de ca. drieduizend jaar oude Indiase Vedische Geschriften, met name op belangrijke bronteksten als de Bhagavad Gita, Upanishads, en Brahma Sutras. Het is een “brahma vidya”, een bewustzijnswetenschap, waarin het vrij zijn van beperkingen – ultieme innerlijke vrijheid – als hoogste menselijke doel gezien wordt.

Nada yoga

Nada yoga (let.: de yoga van geluid) is een stijl op zich, doch wordt ook gebruikt als overkoepelende naam voor alle andere soorten “yoga van geluid” (bhava yoga, shabda yoga, shakti yoga). Nada Yoga in deze overkoepelende functie heeft een gedocumenteerde geschiedenis die zo'n 2000 jaar teruggaat, en wordt van oudsher gezien als een specifiek spiritueel pad. Nada yoga focust van origine vooral op de syllabe “OM”, gecombineerd met luisteroefeningen als sadhana. Pas later, met name in de middeleeuwen, werden met de ontwikkeling van de Indiase muziek ook woorden toegevoegd en ontstonden andere stijlen van de “yoga van geluid”. Nada is geluid in de vorm van pitch (toonhoogte), toon, en drone (aanhoudende toon – constant hoorbaar geluid – in een compositie).

Namah

OM verwijst naar universeel puur bewustzijn, doch “namah” verwijst naar het individu. Het is een statement over de relatie tussen het individu en het Zelf. Na → “not” Ma → “me” Namah → “not me”. Namah drukt respect, adoratie, verering uit. “Niets is van mij, alles is het Uwe”. De drie lichamen (grofstoffelijk, subtiel, causaal), de drie zijnstoestanden (waak-, droom-, en slaapstaat) zijn niet de mijne, zijn “niet-IK”, niet wie ik werkelijk ben.

Namo

Overgave of vol van vertrouwen; ook: buigen/buiging maken in de betekenis van “smelten in bhagavate (goddelijke/gehele kosmos)”. In sommige combinaties wordt namah “namo”.

Negatie

Ontkenning; het tenietdoen. Van negatie is sprake wanneer de wereld en het individu gekend worden als projecties van onwetendheid, en dus doorzien wordt dat ze niet echt zijn (wat overigens niet wil zeggen dat ze niet bestaan). Negatie betekent niet dat de wereld en het individu niet meer waarneembaar zijn voor de zintuigen. Sanskriet: badhita (wanneer de ene gedachte vervangen wordt door de andere).

Neti-neti – Niet dit, niet dit

In de Brihadaranyaka Upanishad wordt Brahman (het Zelf) beschreven met behulp van neti-neti (niet dit, niet dit), wat betekent dat wanneer negatie plaatsvindt van elke naam, vorm of kwaliteit, uiteindelijk alleen Brahman, het Zelf overblijft. Deze negatie is voor het intellect om te gebruiken telkens wanneer gedacht wordt dat het Zelf een object is dat geobserveerd kan worden, zoals lichaam en mind, terwijl het Zelf niet “iets” is dat gezien, gedacht of gekend kan worden.

Vedantische Begrippenlijst - N

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – N

Neti-neti (vervolg)

Neti-neti houdt niet in dat het bestaan van objecten ontkend wordt, doch dat de realiteit van objecten gezien wordt voor wat deze is: een projectie van onwetendheid. Mind zal altijd objecten ervaren en uiteindelijk wordt (h)erkend dat de essentiële natuur van elk object puur bewustzijn is.

Nididhyasana

(1) De voortdurende toepassing van "atma-anatma-viveka (onderscheid maken tussen Zelf en niet-Zelf) op onze ervaring van objecten, met de bedoeling om de identificatie met het "mind-lichaam-zintuigen-complex" te verbreken alsmede het geloof dat objecten een onafhankelijk bestaan zouden genieten. (2) Constante meditatie op de fundamentele non-duale natuur van de realiteit. Dit leidt uiteindelijk naar het kunnen waarnemen van eender welke vorm, in zijn essentie als puur bewustzijn, de "oergrond" van alle objectieve fenomenen. | Samenvattend is nididhyasana: viveka (onderscheid maken tussen wat echt is en wat schijnbaar echt); viracya (onthechtheid; de wetenschap dat geluk in óns is, niet in objecten); samadhana (de mind steeds blijven richten op de bron van zijn bestaan: het pure bewustzijn dat alle objecten belicht die in de mind verschijnen, inclusief de mind zelf).

Nimitta karana(m)

De intelligente oorzaak van elke manifestatie, ook "efficiënte (doelmatige) oorzaak" genoemd. VB: het marmer waaruit een standbeeld gemaakt wordt is de materiële oorzaak, terwijl de creativiteit van de beeldhouwer de intelligente of doelmatige oorzaak is, de "nimitta karana".

Nirguna

Let.: zonder kwaliteiten (gunas); niet materieel; totale afwezigheid van enige conditionering door de drie gunas. Het vrij zijn van eigenschappen/kenmerkende karakteristieken.

Nirodha

Als één van de betekenissen van het begrip "yoga" betekent "nirodha": controle/meesterschap. De overige betekenissen van het woord "yoga" zijn: "Upaya", middel om iets te bereiken. "Dhyana", meditatie (elke vorm van meditatie wordt "yoga" genoemd. "Sangati", verbinding, samenvoeging. "Visaya", onderwerp/object.

Nirvana

Nirvana betekent letterlijk: "zonder vlam". Vuur is een veel gebruikt symbool voor passie of verlangen, en Nirvana verwijst naar een transcendente staat waarin alle verlangens ("vlammen") gedoofd zijn en elk gevoel van afscheiding is uitgewist. Bevrijding dus van het wiel van dood en geboorte, bevrijding van het gebonden zijn aan karma. Nirvana is een staat die niet pas na de dood, maar hier en nu ervaren kan worden. Het concept is gebaseerd op het idee dat verlangen gelijk staat aan lijden. Dat je iets specifiek wilt, impliceert immers dat je ontevreden bent met je huidige staat van zijn. "Nir" betekent "zonder" en "vana" betekent "vlam". En daar vuur een veel gebruikt symbool is voor verlangen of passie, verwijst nirvana naar een staat van Zijn die vrij is van verlangens. | Zie ook: samadhi.

Nirvikalpa

Niet conceptueel; onbepaald/onbepaalbaar; zonder bemoeienis van de mind; zonder enig onderscheid tussen kenner/het kennen/het gekende. Het Zelf is nirvikalpa, vrij van gedachten.

Nirvikalpa samadhi

Een gedachtenvrije meditatieve staat.

Non-dualiteit

De non-duale visie is het kunnen zien dat alles gemaakt is uit jou (puur bewustzijn) en weer in jou terug opgaat, terwijl jij altijd vrij bent van objecten.

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – N

Nu

Van het “nu” is volgens Vedanta sprake als je geen tijd ervaart; als je geen enkele lengte van tijd ziet; als je voorbij tijd bent; als je verwijlt in je tijdloze en eeuwige natuur als puur bewustzijn. | Zie ook: tijd & ruimte.

Non-duale visie

Het kunnen zien dat alles gemaakt is uit jou en weer in jou terug opgaat, terwijl jij altijd vrij bent van objecten. (jij/jou staat hier voor: puur bewustzijn).

Nyaya

Een logische methodiek in de vorm van een analogie, illustratie, model of metafoor, gebruikt om een stelling te bewijzen of te weerleggen. Het formuleert een volledig argument in een notendop of vat een heel standpunt samen. Daar nyaya afgeleid wordt uit onze algemene ervaring van het dagelijkse leven kunnen we ons er makkelijk toe verhouden, en zo de strekking van de theorie helder krijgen.